

Osztatlan agrármérnöki képzés

Kertészet specializáció

I. A specializáció indításának célja

A Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Karán 2017-ben indult újra az osztatlan agrármérnök képzés, amelynek jelenleg is a részét képezi a kertészeti oktatás (Kertészet I. és Kertészet II. tárgyak), ugyanakkor az aktuális tantervben a tudományágak közül csupán a gyümölcsstermesztés és a zöldségstermesztés jelenik meg 1-1 tanulmányi félévben. Figyelembe véve a kertészeti ágazat sokrétűségét, a terület munkaerő piaci helyzetét, illetve a gazdatársadalomra jellemző előregedési folyamatot, mindenképpen indokolt az „elitképzésnek” számító osztatlan agrármérnök képzés színesítése a szőlőstermesztés-, borászat, illetve a dísznövénystermesztés ágazatokkal, valamint a megszereshető ismeretek további mélyítése a gyümölcs-, és zöldségstermesztés tekintetében új választható tantárgyakkal. A kertészet specializáció indítását erősíti az is, hogy a hazai kertészeti termelés (termőterület) közel 60%-ban a keleti országrészbe (döntően Észak- és Dél-Alföld régióba) koncentrálódik, így a végzett agrármérnökök szélesebb körű kertészeti szaktudással a birtokukban helyezkedhetnek el a térség munkaerő piacán, vállalhatnak munkát kertészeti tevékenységet is végző vállalkozásoknál, vagy saját családi gazdaságukban.

II. A specializáció tantárgyai

A kertészet specializáció keretein belül a hallgatók számára 8 kötelezően választható, illetve 4 szabadon választható tárgy teljesítésére nyílik lehetőség az 5-10. tanulmányi félévben. A 12 kurzus összes kreditértéke 34. A specializáció tantervi hálóját (az egyes tárgyak tantervben elfoglalt helyét, kreditértékeit, az elméleti és a gyakorlati órák számát, a számonkérés jellegét) az 1. táblázat tartalmazza.

Kötelezően választható tárgyak

Szőlőstermesztés

A kurzus célja a szőlő morfológiájának, élettani folyamatainak, termesztéstechnológiájának megismertetése, valamint az év adott szakának megfelelő, aktuális munkák mozdulatainak készség szintű elsajátítása az elméleti alapok ismeretében. Egyetemünk saját ültetvényeiben a hallgatóknak lehetőség nyílik az egyes munkaműveletek irányítói szintű elsajátítására. Az évközi számonkérések és az önálló feladatok nagyban építik a csapatmunka szellemét, a lelkiismeretességet, és hogy a hallgatók sajátjuknak tekintsék az Egyetem kísérleti szőlőfelületét. A gyakorlati tapasztalatok nagyban elősegítik az elméleti ismeretek alapos és szigorú számonkérését.

Borászati technológia

A tantárgy keretein belül a hallgatók megismerik a borkészítés technológiai alapjait, megértik a szőlőfeldolgozás és borkészítés kritikus pontjait, annak technológiai, kémiai és mikrobiológiai vonzataival. A kurzus során szert tehetnek a saját bor készítésének készségére, lehetőség nyílik a borkóstolás és bírálat alapjainak készség szintű elsajátítására.

Dísznövények termesztése és felhasználása I.

A tananyag során a hallgatók megismerkednek a díznövénykertészeti ágazat főbb területeivel, az egynyáriak, kétnyáriak, évelő lágyszárúak szaporításával és termesztésével kapcsolatos tevékenységekkel, a díznövénytermesztés- és felhasználás területén alkalmazható legmodernebb technológiai és műszaki megoldásokkal.

Díznövények termesztése és felhasználása II.

A tananyag során a díszfák és díszcserjék fontosabb fajai és fajtái kerülnek ismertetésre, szaporítás, morfológiai, környezeti igények, felhasználási és növényápolási szempontok alapján. Továbbá a tantárgy a legfontosabb üvegházi díznövényfajok: vágott zöld, vágott virágok, hagymás-gumós díznövények, cserepes virágos és levéldíznövények termesztésének technológiai és növekedési sajátosságait, azok szabályozási lehetőségeit ismerteti.

Gyümölcsstermesztési ismeretek I.

A tantárgy keretein belül az intenzív gyümölcsstermesztés technológiájának elemeit ismerik meg a hallgatók. A kurzus magába foglalja a gyümölcsstermő növények termésszabályzására vonatkozó legfontosabb információkat (metszés, gyümölcscrítítás), a talajerő-gazdálkodással kapcsolatos ismereteket (talajművelés, öntözés, tápanyag-gazdálkodás), az ültetvények integrált növényvédelmének alapelveit. A hallgatók megismerik a betakarítás, a tárolás, a postharvest tevékenység legfontosabb szempontjait, a gyümölcsminőséget meghatározó termesztési tényezőket, valamint a gépesítés lehetőségeit is. A tananyag mindemellett mellett kitér a szélsőséges időjárási elemekkel szembeni védekezési lehetőségekre is.

Gyümölcsstermesztési ismeretek II.

A tantárgy keretein belül a hallgatók megismerik a hazánkban termesztett gyümölcsfajok termesztésben betöltött jelentőségét, ökológiai igényeit, művelési rendszereit (alany, fajta, koronaforma, térállás, metszés), termesztéstechnológiai elemeit (növekedés-, és termésszabályzás, talajművelés, öntözés, tápanyag-gazdálkodás), a betakarítás és a postharvest műveletek szempontjait. A gyakorlatok során a hallgatók intenzív koronaformákon elsajátítják az egyes gyümölcsfajok (alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, őszibarack) specifikus metszsmódját.

Intenzív- és integrált szántóföldi zöldségstermesztés

A kurzus célja a legfontosabb zöldségnövények intenzív termesztéstechnológiájának bemutatása, az adott faj intenzív termesztési körülményei között történő szaporítása, növényápolása, öntözése, tápanyagutánpótlása és gépesített betakarítási munkáinak ismertetése.

Zöldségstermesztés tervezésében

A tananyag részletesen foglalkozik a szabadföldön korábbi betakarítást elősegítő módszerek ismertetésével, valamint a szabadföldi zöldségstermesztés és a hajtás összehasonlításával. A

hallgatók megismerik a hajtás legfontosabb tudnivalóit, illetve a fontosabb zöldségfélék termesztéstechnológiáját hajtásos körülmények között.

Szabadon választható tárgyak

Borkultúra borászati alapokkal

A hallgatók megismerik a minőségi borkészítés elméleti és gyakorlati alapjait, a bor kulturális és történelmi hátterét, hazánk borvidékeit. Készség szinten elsajátítják a kulturált borfogyasztás alapjait, rálátást kapnak a fogyasztói szokásokra, a borpiaci szegmentációra és a bormarketing kritikus pontjaira.

Díszkertek kialakítása és fenntartása

A kurzus során a hallgatók megismerik a díszkertek tervezésének és kialakításának főbb irányelveit, információk kapnak a díszfák, díszcserjék, sövények, élő lágyszárú, kétnyári-, egynyári dísznövények kiválasztásával, ültetésével, fenntartási és metszési munkáival kapcsolatban.

Fajtahasználat a gyümölcsstermesztésben

A kurzus áttekinti a gyümölcs fajtaválasztás általános szempontjait, a nemesítés módszereit, a termékenyülési viszonyokat és a fajtatársítás kérdéseit. Az előadások részletesen bemutatják a fajtákkal szembeni követelményeket, divatirányzatokat, valamint a fontosabb termesztett, vagy termesztésre javasolt fajtákat. A kurzus kitér a hazai fajtanemesítésben nemzetközi szinten is kiemelkedő teljesítményének az ismertetésére is.

Zöldségfélék víz- és tápanyaggazdálkodása

A tantárgy a legfontosabb zöldségnövényekkel kapcsolatos víz- és tápanyag-ellátási sajátosságokat mutatja be. Ismereteket ad a vízellátás típusairól és alkalmazásáról a különböző kertészeti fajoknál. Továbbá bemutatja az okszerű növénytaplálás műveletét az intenzív termesztési technológiáknál. A képzés során a hallgatók ismereteket szereznek a zöldségfélék vízellátással szorosan összefüggő tápanyag-gazdálkodásról. Az elhangzott ismeretek képessé teszik a hallgatót a víz és tápanyag-gazdálkodás technológiai alkalmazásának és a növény fiziológiai folyamatainak összehangolására. A hallgatók képesek lesznek a víz és tápanyag gazdálkodás egyéb technológiai elemekre gyakorolt hatásainak megítélésére is.

1. táblázat: A specializáció tantervi hálójája

	ÉVEK, FÉLÉVEK, TANÍTÁSI HETEK SZÁMA, HETI ÓRASZÁM																				Tárgyfelelős oktató		
	III. évfolyam				IV. évfolyam				V. évfolyam														
	5. félév		6. félév		7. félév		8. félév		9. félév		10. félév												
	e.	gy.	v	kr	e.	gy.	v	kr	e.	gy.	v	kr		e.	gy.	v	kr	e.	gy.	v		kr	
Kötelezően választható tárgyak																							
Dísznövények termesztése és felhasználása I.	2	2	K	4																	Dr. Antal Gabriella		
Szőlőtermesztés	2	2	K	3																	Dr. Rakonczás Nándor		
Dísznövények termesztése és felhasználása II.				2	2	K	4															Dr. Antal Gabriella	
Borászati technológia				2	1	K	3															Dr. Rakonczás Nándor	
Intenzív- és integrált szántóföldi zöldségtermesztés									2	1	K	3									Dr. Apáti Ferenc		
Zöldségajtatás termesztőberendezésekben													2	1	K	3					Dr. Apáti Ferenc		
Gyümölcsstermesztési ismeretek I.													2	1	K	3					Dr. Sipos Marianna		
Gyümölcsstermesztési ismeretek II.																	2	1	K	3			Dr. Csihon Ádám
Szabadon választható tárgyak																							
Díszkertek kialakítása és fenntartása				2	1	G	2															Dr. Antal Gabriella	
Borkultúra borászati alapokkal									2	1	G	2									Dr. Rakonczás Nándor		
Zöldségfélék víz- és tápanyaggazdálkodása													2	0	K	2					Dr. Apáti Ferenc		
Fajtahasználat a gyümölcsstermesztésben																	2	0	G	2			Dr. Csihon Ádám